

**ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR**

AMSP ČR

SOUČASNÁ SITUACE VE FIRMÁCH A NÁVRH OPATŘENÍ AMSP ČR:

(STAV K 18.3.2020)

STAV FIREM:

- firmám **klesá poptávka**, a to jak v ČR, tak ze zahraničí
- přejímací technici a **inspektoři nemohou nebo nechtějí přijet na přejímky** -> firmy nemohou fakturovat, zvažují, zda-li přerušit práci na zakázkách nebo investovat do daných zakázek více svého kapitálu s vysokou mírou nejistoty rychlosti návratu těchto peněz
- vysoký podíl peněz ve skladových **zásobách a v rozpracovanosti, které nikdo nekupuje** nebo nemá kdo montovat – mrtvé peníze
- firmy nemohou nebo **nechtějí vysílat své montážní a servisní techniky do zahraničí – nemohou dokončit díla** a uvést do provozu, či provést základní servisní úkony specializovaných technologií (nemohou fakturovat)
- firmy začínají mít **velké problémy s cashflow** – pokles zakázek, druhotná platební neschopnost, rušení stávajících objednávek
- v některých případech mají firmy **vysoké úvěrové zatížení**, které nejsou spolu s ostatními povinnými odvody schopny udržet, a to i v krátkodobějším horizontu (např. 4-8 týdnů)
- vývoj kurzů – **nákup komodit ze zahraničí je skokově dražší** - není promítnuto v cenách tohoto kvartálu/ pololetí
- **komplikovaná a velmi zpožděná logistika jak z Evropy, tak i z Asie** – např. dodávky dílů, oceli atd.
- riziko pozdních dodávek na sjednaný termín = riziko penále
- **zahraniční pracovníci nemohou do ČR – oslabení výrobních týmů** (strach českých pracovníků, že noví pracovníci ze zahraničí nejsou testováni – nejen na Coronavir – je pravda, že nemají povinnost mít všeobecnou zdravotní prohlídku jako naši pracovníci při nástupu do zaměstnání – mj. zdravotní prohlídky jsou aktuálně zrušeny)
- zákaz cestování – problém s exportem, jeho dalším vývojem, a to nejen v EU, ale pak i těch vzdálenějších destinacích
- **problémy spojené se zavíráním automobilek – dodavatelé a subdodavatelé** – nemožnost rychle nahradit jinými zakázkami, když firmy nemohou dělat v zahraničí řádnou akvizici nových zákazníků
- **silná nevole výrobních pracovníků** ve vztahu k nevýrobním ohledně **home office** – „**proč já musím jít do práce, když on může být doma**“ – problém nejen v ČR, ale i v zahraničí
- zahraniční dodavatelé zavírají nebo utlumují své provozy – problém s vývozem, uskladněním, skladovacími prostory apod.
- vysoká míra zaměstnanců musí být doma a hlídat děti
- ve firmách **všeobecně panuje panika**, lidi hltají každou přefouklou zprávu z médií = roztržštěná a nekorektní informovanost
- firmy se snaží zavést opatření, ale nemají **dostatečné nebo žádné ochranné pomůcky** jako respirátor, roušky atd. , s těmito opatřeními jsou spojené **vyšší náklady** – práce v noci po menších skupinách, aby se zamezilo případnému přenosu apod.
- bezúročná úvěra – pouze omezené řešení – **odsun problému splácení do nejisté budoucnosti**. Většina firem, se kterými jsme v kontaktu, si daly **termín do Velikonoc a soustředí se na to zabezpečit** chod do těchto svátků (hlavně cashflow)

- některé firmy vzhledem k poklesu tržeb na 0, mají enormně vysoké náklady na nájmy, personál, mají peníze ve skladových zásobách, další objednané zásoby na cestě – vícenáklady na skladování mimo vlastní firmu. **Rychle jim bude docházet likvidita z úspor (a to i u velkých firem).**

STAVEBNICTVÍ:

- **některé stavby se zastavují. Živnostníci nepřišli do práce**, mají strach z nákazy a raději zůstávají doma (manželky je nechtějí pustit, aby nenakazili rodinu). Je to tím, že **na některých stavbách jsou opatření chabá nebo žádná.**

- **Zavřené jsou ubytovny.** Ta je zásadní rána pro stavebnictví. Jsou dokonce lidé, kteří nemají kde bydlet. Byli formálně někde nahlášeni, ale bydleli na ubytovně. **Montéři na některých stavbách pracují 4 hodiny a zbytek je cesta tam a zpátky každý den.** Neúnosné, drahé.

- snažíme se provoz udržet, ale je to vyhazování peněz z oken než tvoření hodnot. Tyto stavby určitě budou v mínusu.

- na většině staveb se dostáváme **do potíží s dodržím termínu.** Řešíme to podle smluv, někde to jde, někde nás **investor bude asi tlačit ke snížení ceny - další rána.** Podle názoru právníka nemá nárok na náhradu škody, ale platí smluvní pokuty. To zvyšuje nervozitu, nechuť pokračovat. Je to případ od případu. Někdo se nyní tváří, že se dohodneme, někdo striktně trvá na snížení ceny. Nicméně i ta první skupina časem zřejmě obrátí a peníze bude chtít až přejde tento čas solidarity a budou se hledat peníze, kde to půjde. Je to opravdu problém.

- Ještě ve větších potížích jsou v tomto **živnostníci, protože ti většinou podepsali GD jejich smlouvy s obrovskými dodatky. Většinou to ani nečetli.** Spláchnou nad výdělkem. Většina stavebních kapacit stojí na OSVČ. **TADY BUDE TŘEBA UDĚLAT NĚJAKOU PRÁVNÍ OCHRANU, PORADENSTVÍ, POMOC.** Oni nebudou mít na právníky. Je to otázka, jak moc se na nich generální dodavatelé budou chtít zahojit. Ale s ohledem na to, že stavby fakt nyní již krvácí a oni jsou placení z rozdílu za co nakoupí a prodají, tak se dá očekávat, že po OSVČ budou peníze chtít.

- **technické týmy ve firmách nemají co dělat.** Zastavují se nabídky na nové stavby, a rozběhnuté ztratily tempo. Některé firmy od zítra zadávají údržbu areálu, ale to je řešení na pár dní.

- **efektivita lidí na Home Office je nižší o 30 %.** Neumíme to zatím dělat efektivně. Vše předěláváme na bezpapír, ale třeba **lidé na stavbách jsou zvyklí na výkresy.** Kupujeme partákům tablety s velkou obrazovkou, ale je to prod.

STROJÍRENSTVÍ, SPECIÁLNÍ VÝROBA:

- **klesla výkonnost lidí. Mají obavy, co bude.** Do práce chodí z důvodu solidarity s firmou, ale bojí se.

- někteří **nejlepší odborníci jsou ve vyšším věku. Mají obavy o své zdraví.**

- do firmy jezdí **dopravci, kteří nám můžou zavléct nákazu.** Jezdí i z Itálie, Rakouska....děláme drastická opatření, aby nevylezli z auta, měříme jim teplotu, dezinfikujeme je...ale výsledkem je, že **nakládka, skládání trvá 3x déle a všichni stejně mají strach.** Každé auto je další nebezpečí a stoupá šance nákazy.

- **nemohou k nám jezdit zahraniční přijímací technici. Vyrobené zboží zůstává na skladě a nemůžeme fakturovat.** Lepší by bylo zastavit výrobu a nedělat na sklad.

- lidi jsme rozdělili, **aby se nepotkávali** - tak zní nařízení a logika - ale **to vše výrobu prodražuje.** Děláme už nyní se ztrátou.

- uvažujeme, že **propustíme všechny lidi ve zkušební době.** Těžko jsme je sháněli.

- **zastavili jsme nábor** - a zrovna se nám přihlásili dobří pracovníci, dali výpověď a mají nyní smůlu.

- firma vypadá jak v neděli. V kanceláři nikde nikdo. To je deprimující pro všechny.

DOPORUČENÍ:

- **vyzvat firmy ke vzájemné výpomoci – nejsou brigádníci na sázení chmele a zeleniny a v jiných oborech nemají práci (cestovky, gastro apod).**

- **Snížení nebo odsunutí daní, a to včetně záloh** – již v běhu

- **prominutí nebo odsunutí povinných odvodů za zaměstnance** – řeší se

- snížení rezervované kapacity odběru energií v závislosti na poklesu potřeby bez sankcí od dodavatelů jako je ČEZ.
- vytvoření pracovních dohod s úřady práce – část mzdy nese úřad práce, část mzdy nese zaměstnavatel, ale nemusí propouštět.
- rychlá podpora investic do technologií (i když to bude na úkor pracovní síle)
- jako podporu cestovnímu ruchu umožnit firmám benefit - finanční příspěvek na domácí rekreaci a uplatnit jako odečitatelnou položku z daní (podporuje MMR)

Toto je draft poznatků převážně firem do 100 zaměstnanců. Větší firmy začínají mít také problémy s likviditou a zvažují propouštění méně potřebných pracovníků.

Co je pro firmy nejdůležitější nyní = v jakém stavu chceme firmy, aby byly po útlumu (po epidemii) + jak toho docílit:

- **absolutně šetřit** - nevyčerpat cash, kterou bude akutně potřebovat minimálně pak na rozjezd. Pokud není odbyt, pak lidi poslat domů (dovolená, či doufejme, že se vláda k tomu postaví čelem jako i v dalších zemích), nemá smysl vyrábět na sklad nebo dělat nesmysly, stahuje to cash.

Tj. - aby firma po útlumu byla schopna ihned naskočit, tak bude potřebovat zásadně dvě věci: **LIDI a CASH**. Vše ostatní totiž jakž takž ve firmě zůstává, tj. stroje, zásoby, energie - vše tam je. Pro firmy je tak zásadní udržet si AKCESCHOPNÝ TÝM zaměstnanců a CASH, bez toho nejde káru roztlačit. A poučme se z Německa a krize 2009 - tam přesně toto vláda masivně podpořila a přesně proto se jim podařilo se z krize otřepat jako prvním.

Ad LIDI: někde dělají lidé až 70 % nákladů, v zájmu zachování zaměstnanosti i cashe by tady bylo vhodné se o náklady na lidi podělit (FIRMA a STÁT) => odpustit odvody soc. a zdr., a sanovat pobyt zaměstnanců doma (o poměru se bavme). **Stát tímto firmě nic nedaruje, stát si tímto kupuje zaměstnanost a funkční ekonomiku po útlumu !!!**

Ad CASH:

- **úvěry, nájmy** - jak změkčit odčerpávání cash z firmy. Opět - není to o žádné dotaci či daru, jde jen o **ROZLOŽENÍ PLATEB V ČASE** (natažení a zajištění plynulosti). Tedy optimálně:
- **ÚVĚRY** - **Banky** => pozastavit **splatnost úvěrů o 2-3 měsíce a protáhnout** o tuto dobu finální splacení úvěrů (musí mediovat stát)
- **NÁJMY** - mediace či cokoli jiného, dopad je drtivý, ale **podnikatelé jsou na obou stranách** (nájemci a pronajímatelé, kteří také mohou být zatíženi úvěry apod.)

Další významnou oblastí k řešení je:

ZASTAVIT SPEKULANTY a EXEKUTORY - v situaci, kdy lidé zůstanou doma na 60% mzdy, tak aby se exekutoři nepřišli hned hojit.... (nařízení vlády, že v nouzovém stavu země neplatí lhůty /prodlužují se lhůty atp.....(?))

Ustanovit expertní skupinu složenou z lidí z univerzit, průmyslu, služeb, zemědělství, kultury, neziskovek, zdravotnictví...která připraví analýzu a návrhy pro všechny oblasti během 3 dnů. Následně se může koncepce porovnávat se skutečným stavem a přijímat systémová opatření. Snadněji se pak dá vše spočítat, naplánovat, změřit.